

Můj „kolega“ leguán, pes či motýl aneb jaká je práce se zvířaty

12.4.2025 - Alice Andryzková | MAFRA

Mnohdy je práce s němými tvářemi zábavnější než s lidmi, shodnou se odborníci na život zvířat. Zda jde o psy, kočky, hady či želvy, motýly nebo zvířata v divoké přírodě, je přitom jedno, jak dokládají následující čtyři příběhy.

Psi jsou skvělí partáci a pracují za dobré slovo

Na první pohled to vypadá, že si vyrazila jen tak vyvenčit psy. Na ten druhý je jasné, že to není pouze zábava, ale také plnohodnotné povolání. Klára Hlubocká pracuje jako specialista ochrany dravců a psovod pro Českou společnost ornitologickou (ČSO).

„Většinou v přírodě vyhledávám otrávené návnady a uhynulá zvířata. Druhá naše specializace je asistence Policii ČR při vyhledávání přípravků s karbofuranem, jedem, který se pro nelegální trávení nejčastěji zneužívá. K tomu patří i osvětová činnost, kdy o této problematice informujeme a školíme všechny skupiny obyvatel,“ vysvětluje a u toho drží na vodítku své dva služební psy: Vikyho a Irbis.

Klára tuhle práci dělá od roku 2017, kdy vyhrála výběrové řízení v ČSO. Kynologii se ale jako svému koníčku věnuje už od roku 1992.

V mém studijním věku žádné školy, které by se zabývaly výcvikem psů, neexistovaly. Kvůli maturitě jsem si udělala potravinářskou průmyslovku. Po škole jsem až do svého nástupu k ornitologům pracovala jako OSVČ v našem rodinném květinářství,“ vzpomíná žena, která přes dvacet let působila jako psovod-záchranář se specializací na vyhledávání pohřešovaných osob v terénu.

Kvůli své současné práci se musela naučit poznávat ptáky a další zvířata, které se nejčastěji stávají oběťmi kriminality. „A také musím být schopná rozlišit, co je a není podezřelé. Abych vůbec věděla, co mám policii nahlásit při předávání nálezů v terénu. Dodnes mám takzvané přátele na telefonu, s nimiž nálezy konzultuji,“ doplňuje Klára.

Práce se zvířaty je podle ní obohacující. Pokud má člověk ke svému svěřenci opravdový vztah, naplňuje ho pozitivní energií.

„Pes člověka nikdy nezradí a je jeho zrcadlem. Co do něj vložíte, to vám vrátí. Já preferuji pozitivní přístup k tréninku, používám odměny a pochvaly. Psi mě neustále překvapují tím, co vše dokážou a jak moc je spolupráce baví. Navíc je skvělé mít u sebe bytosti, které těší jen fakt, že můžeme být spolu, a dávají mi to neustále najevo. A to všechno dělají v podstatě jen za dobré slovo,“ vysvětluje s nadšením kynoložka.

„Práce se zvířaty a jejich výcvik člověka nutí neustále přemýšlet, jak trénink naplánovat, aby to bylo pro psa pochopitelné a zvládnutelné. Jedině potom je cvičení efektivní a práce psa při ostré akci spolehlivá,“ doplňuje. Klára Hlubocká doufá, že až budou nepodmíněně odsouzeni první traviči, výrazně klesnou počty zabitých zvířat.

„O této problematice se zatím moc nemluví, tak se těším, jak budeme dál jezdit na pravidelné kontroly do terénu a budeme o tom informovat a školit všechny – od dětí v mateřské škole až po státní zástupce a soudce. Aby se co nejvíce případů zveřejnilo a vyšetřovalo,“ doufá Klára. Stále studuje nové poznatky a informace, hlavně ze zahraničí, protože v Česku ještě mnoho psů v ochraně

přírody nepracuje.

Její zaměstnání jí dává smysl a nic moc by na něm neměnila: „Snad jen kdyby šlo prodloužit délku psího života...”

Stanovit správnou diagnózu bývá trochu detektivka

V první třídě chtěl být Jaromír Bláha hercem, ve druhé potápěčem. A ve třetí padlo zásadní rozhodnutí: bude zvěrolékařem, neboť zvířata a přírodu má rád. Přihlásil se tedy na Veterinární univerzitu. „Ještě než jsem šel na vysokou, absolvoval jsem praxi ve velkochovu krav. To jsou úžasná zvířata. Ale tam se vše bere převážně podle ekonomických hledisek. Když se léčba nevyplatí, pošle se kráva na jatka. Tohle jsem dělat nechtěl. Později při studiu, například ve výživářství, dokonce označovali krávy za velkou dobytčí jednotku. Takže jsem měl jasno, že chci léčit psy a kočky, protože k nim jejich majitelé přistupují většinou s láskou a chtějí pro ně v léčbě udělat maximum,” vysvětluje Jaromír.

Na univerzitě si uvědomil ještě jednu věc: že jeho pomoc potřebují nejen domácí mazlíčci, ale i zvířata v divoké přírodě. Přidal se tak k Hnutí Duha, kde působí dodnes.

Kromě toho už přes 30 let pracuje ve Veterinární nemocnici Český Brod. „Specializuji se na endokrinologii malých zvířat. Léčím u psů a koček taková onemocnění, jako je cukrovka, choroby štítné žlázy nebo takzvaný Cushingův syndrom,” říká veterinář. „A protože pracuji v nemocnici s nepřetržitým provozem, střídám se také s kolegy na příjmu pacientů, kde dělám vstupní vyšetření, základní diagnostiku a běžné kontroly. Rovněž musím někdy sloužit pohotovosti v noci a o víkendech, a tedy řešit akutní pacienty.”

Nejvíce ho baví diagnostika složitějších případů. „Je to jako detektivka, když postupně provádíte krok za krokem specializovanější vyšetření a odhalujete příčinu. Naopak mě nebere chirurgie, kromě základních akutních operací o pohotovostech ji ani nedělám a předávám ji kolegům chirurgům,” dodává Jaromír. Nejhezčí pocity zažívá, když se podaří vážně nemocné či zraněné zvíře zachránit.

Veterinární medicína se rychle vyvíjí a je třeba se neustále učit nové věci. „Já mám výhodu, že v nemocnici pracujeme v týmu. Nemusím se učit všechno sám. Aktivně sleduji vývoj ve své specializaci – endokrinologii, a pasivně přejímám nové poznatky z ostatních oborů od kolegů,” vysvětluje odborník s tím, že jenom věda nestačí. Je potřeba se do nemocného zvířete vcítit, což lékaře vede ke správnému úsudku v diagnostice i třeba k tomu, že pozná, kdy se pes rozhodne kousnout.

„Každé zvíře je individuum, tatáž nemoc se u něj může projevovat odlišně, může reagovat jinak na léčbu. Nevystačíte si tedy se šablonami z učebnic. Nemoci popsané v odborné literatuře ve skutečnosti vůbec nemají ostré hranice. Lidé si musí uvědomit, že veterinář není automechanik, který jejich zvíře rozebere a najde vadné kolečko. Že toho o fungování života pořád víc nevíme, než víme,” podotýká Jaromír Bláha.

Zaráží ho i to, že někteří majitelé mají své mazlíčky raději než lidi. „Vztah ke zvířeti jako by jim nahrazoval chybějící vztahy k blízkým lidem. Někteří chovatelé si nechtějí připustit, že jsou jejich psi a kočky smrtelné bytosti a že veterinář nedokáže zvíře vždy zachránit. Hledají viníka a obracejí svůj hněv proti nám,” krčí rameny zvěrolékař.

Když nakrmím hady a želvy, musím přeleštit pavilon

Když Lubomíra Ševčíková před lety studovala Střední zemědělskou technickou školu v Jihlavě, šla v létě na brigádu do místní zoologické zahrady. „Mělo to být na týden, nakonec jsem tu byla měsíc a

půl. Byla to první brigáda, kde jsem se každý den těšila do práce a kde mi utíkal čas," vzpomíná dnes. Po škole se jí nakonec do zemědělství moc nechtělo, a tak se přihlásila do zoo natrvalo. A je tu už 35 let.

„Na zemědělské škole byl obor zaměřen na koně, krávy, prasata, ovce nebo i včely, ale nic o exotických zvířatech. Takže když jsem nastoupila do zoo, dělala jsem takzvaného střídače, holku pro všechno. Chodila jsem z rajonu na rajon, musela jsem se naučit postarat se o všechna zvířata, která tady byla. A abych věděla, co dělám, šla jsem studovat ještě jednu střední školu, v Praze – Čakovicích, obor chovatel cizokrajných zvířat. Takže jsem dva roky dělala dálkově další maturitu," popisuje chovatelka.

Dnes se díky tomu stará o plazy: krokodýly, ještěry, želvy, hady i drobné savce. „Náplní mojí práce je starat se o zvířata se vším všudy. Od krmení, úklidu přes kontrolu zdravotního stavu až po chovatelskou práci – dát dohromady páry a rozmnožit druh. A pak je tu ještě úklid po návštěvnicích, což zahrnuje mytí oken, úklid chodby, přípravu terária a celého pavilonu pro další den," vyjmenovává každodenní povinnosti Lubomíra, která na svých svěřencích oceňuje, že si na rozdíl od lidí nezávidí a nejsou podlí. „Navíc je to práce, která je každý den jiná. Zvířata mě pořád něčím překvapují," usmívá se chovatelka, která je se svým rajonem nadmíru spokojená. Na to, že terarijní zvířata mají ráda teplo, což je příjemné v zimě, v létě už méně, si Lubomíra zvykla.

Jediné, s čím má problém se sžít, je brzké ranní vstávání: „Začínáme pracovat v šest hodin ráno, v létě i v pět, protože musíme všechno připravit, než přijdou návštěvníci.“

Do důchodu má chovatelka ještě sedm let. „Zoologická zahrada se vyvíjí. Například dříve jsme dostávali příplatky za odchovaná mláďata, nyní se zvířata množí dobře a kouká se spíš na to, aby je bylo kam umístit. Což mě jako chovatele u některých druhů, spíše těch obvyklejších, mrzí. Ale určitě nás čeká ještě mnoho hezkého. Rádi bychom třeba zopakovali úspěch s aligátory," hledí do budoucna Lubomíra Ševčíková.

Každý vylíhnutý motýl je radost

Když přijde Jan Dostál ráno do práce, vyndá tácy, na ně naskládá přezrálý banán, banánovou kaši, další dva druhy oloupaného ovoce a cukerný roztok. „Exotickým motýlům totiž nestačí pouze nektar z rostlin," vysvětluje provozní motýlího domu Papilonia Liberec.

„Potom kontrolujeme líhně, kde opatrně vypustíme vylíhlé motýly do letové zóny, sundáme jejich suché kukly a ty zatím nevylíhlé dostatečně zvlhčíme. To opakujeme několikrát denně. Stejně tak dáváme pozor, aby v letové zóně byla stálá teplota 26 až 27 stupňů a 80procentní vlhkost," popisuje Dostál svou pracovní náplň. Stará se rovněž o správný chod a propagaci pobočky.

V ní návštěvníci uvidí 15 až 20 druhů exotických motýlů, kteří se mění podle ročního období v oblastech, odkud pocházejí. Mimo motýly tu mají i krásně zbarvené koi kapry, hejno malých exotických ptáčků a na tisíce kusů cizokrajných rostlin. „Většina exotických motýlů žije dva až čtyři týdny. Jejich stáří se dá určit podle vzhledu křídel. Mladí je mají plná a zářivá, u starých lesk ztrácejí a odpadávají z nich malé částičky," vysvětluje mladý muž, kterého na práci nejvíce baví to, že může sledovat přeměnu housenky v motýla a pomáhat při tom.

V oboru by rád zůstal i nadále. „Jediné, co bych na svém zaměstnání změnil, je přístup návštěvníků, kteří občas zapomínají, že motýl je živý tvor," podotýká Jan Dostál.

https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/prace-zvire-pes-kocka-veterinar-zoo.A250207_838596_podnikani_sov